

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Europeiska kommissionens strategidokument om framsteg i utvidgningsprocessen"

(2006/C 31/04)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Europeiska kommissionens strategidokument om framsteg i utvidgningsprocessen (KOM(2004) 657 slutlig – SEK(2004) 1199, 1200),

kommissionens beslut av den 29 november 2004 att i enlighet med artikel 265 första stycket i

EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i denna fråga,

presidiets beslut av den 28 september 2004 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande om Europeiska kommissionens strategidokument om framsteg i utvidgningsprocessen,

slutsatserna från Europeiska rådets ordförandeskap av den 16–17 december 2004 (nr 16238/04),

Europaparlamentets resolution om Rumäniens framsteg på vägen mot anslutningen (KOM(2004) 0657 – C6-0151/2004 – 2004/2184 (INI)),

ReK:s politiska prioriteringar för 2002–2006, där utvidgningen ses som en unik händelse som borgar för fred och stabilitet och som leder till att integrationsprocessen stärks i hela Europa,

Regionkommitténs resolution av den 13 februari 2003 om "Europeiska kommissionens arbetsprogram och Regionkommitténs prioriteringar för 2003" (CdR 6/2003 fin) ⁽¹⁾,

ReK:s yttrande om dokumentet "På väg mot en utvidgad union – Strategidokument och rapport från Europeiska kommissionen om de enskilda kandidatländernas framsteg på vägen mot anslutning" och "Rapport från kommissionen till rådet – Informationen om EU:s utvidgning" (CdR 325/2002 fin) ⁽²⁾,

ReK:s yttrande om "Meddelande från kommissionen om handlingsplanerna för den offentliga förvaltningens och rättsväsendets förmåga och om uppföljning av de förhandlande ländernas åtaganden i samband med anslutningsförhandlingarna" (CdR 244/2002 fin),

Gemensam förklaring undertecknad av rumänska kommunförbundet och Regionkommittén i Bukarest i samband med Regionkommitténs elfte utvidgningskonferens (3 oktober 2001) ⁽³⁾ och ReK:s seminarium i Essex om utvidgningen (5 november 2004) ⁽⁴⁾, tal av Olli Rehn, kommissionsledamot med ansvar för utvidgningen, om "Romania and the EU: common future, common challenges" (Bukarest den 28 februari 2005) ⁽⁵⁾,

det utkast till yttrande (CdR 496/2004 rév. 1) som RELEX-utskottet antog den 26 april 2005 (föredragande **Lars Abel**, amtsrådsledamot i Köpenhamns amt (DK-PPE)),

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 60:e plenarsession den 6–7 juli 2005 (sammanträdet den 6 juli 2005) följande yttrande:

⁽¹⁾ EUT C 128, 29.5.2003, s. 53.

⁽²⁾ EUT C 128, 29.5.2003, s. 56.

⁽³⁾ CdR 5/2002.

⁽⁴⁾ Seminarium i Essex den 5 november 2004, Lars Abel, "EU:s utvidgning till Rumänien: utvecklingen av decentraliseringen".

⁽⁵⁾ Tal hållet vid akademien för ekonomiska studier, Bukarest, 28 februari 2005.

1. Regionkommitténs synpunkter

1.1 Allmänna kommentarer om utvidgningsprocessen

Kommitténs bedömning

1.1.1 Regionkommittén välkomnar den utvidgning av EU med tio nya medlemsstater som fullbordades den 1 maj 2004.

1.1.2 Kommittén betonar att Rumänien och Bulgarien ingår i den aktuella utvidgningsprocessen, även om deras anslutning av olika skäl kommer att äga rum vid en senare tidpunkt.

1.1.3 Kommittén välkomnar de slutsatser och rekommendationer som kommissionen framförde den 6 oktober 2004 till rådet och Europaparlamentet i sin återkommande rapport och i strategidokumentet om Bulgarien, Rumänien och Kroatien.

1.1.4 ReK:s stöder bedömningen att Rumänien och Bulgarien är i stånd att uppfylla de krav som följer med ett EU-medlemskap och de politiska Köpenhamnskriterierna samt att de har en funktionsduglig marknadsekonomi.

1.1.5 Kommittén stöder UE:s utrikesministrar som den 25 april 2005 undertecknade ett anslutningsfördrag med Rumänien och Bulgarien i april 2005 så att dessa båda stater skall kunna bli medlemmar av EU den 1 januari 2007 förutsatt att de då har uppfyllt alla anslutningsvillkor.

1.1.6 ReK påminner om att en beprövad grundprincip i utvidgningen hittills har varit att se till varje enskilt kandidatlands anslutningsberedskap.

1.1.7 ReK betonar nödvändigheten av att med noggrann övervakning följa det planerade genomförandet av de förpliktelser som Rumänien och Bulgarien efter avslutade förhandlingar har åtagit sig att uppfylla.

1.1.8 Kommittén anser att det finns skäl att genom skyddsklausuler fastställa åtgärder för att ta itu med svåra problem som kan dyka upp före anslutningen eller under de tre första åren efter anslutningen.

1.1.9 ReK ställer sig bakom den särskilda skyddsklausul som överenskommit med Bulgarien och Rumänien, och som innebär att anslutningen kan senareläggas ett år om kommissionen rekommenderar detta och medlemsstaterna fattar ett enhälligt beslut i ärendet. Kommittén noterar också att detta beslut i händelse av problem när det gäller rättsliga och inrikes frågor eller konkurrensfrågor i Rumänien även kan fattas med kvalificerad majoritet.

1.1.10 ReK framhåller att kommittén kan understödja rumänska och bulgariska lokala och regionala myndigheternas inträde i EU genom att intensivt involvera de företrädare som har fungerat som observatörer efter undertecknandet av anslutningsfördraget.

1.1.11 Kommittén förklarar sig beredd att genom en aktiv informationspolitik arbeta för ett brett stöd för Bulgariens och Rumäniens anslutning i samband med ratificeringsförfarandet.

1.1.12 Vi välkomnar Rumäniens och Bulgariens deltagande i utarbetandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa, och stöder i högsta grad genomförandet av en kampanj på regional och lokal nivå för att förklara och lyfta fram innehållet i konstitutionen i linje med gemenskapens regelverk. Detta kan förbättra medborgarnas inställning till och kunskaper om EU:s värderingar och funktionssätt.

1.1.13 Regionkommittén välkomnar Europeiska rådets ordförandeskaps slutsatser från den 16–17 december 2004 att anslutningsförhandlingar bör inledas med Kroatien och noterar beslutet att skjuta upp anslutningsförhandlingarna till dess att man kunnat konstatera att landet fullt ut samarbetar med internationella krigsförbrytartribunalen för Jugoslavien (ICTY).

1.1.14 Regionkommittén stöder Europeiska rådets ordförandeskaps slutsatser från den 16–17 december 2004 att anslutningsförhandlingar bör inledas med Turkiet den 3 oktober 2005.

1.1.15 Kommittén ser en möjlighet för ledamöterna att genom partnerskap med de regionala eller lokala myndigheterna i kandidatländerna stödja dessa i förberedelserna inför anslutningen till EU.

1.2 Kommentarer till den återkommande rapporten om Rumäniens framsteg på vägen mot anslutning

a. Lokaldemokrati och decentralisering

1.2.1 Regionkommittén erkänner den positiva utvecklingen i Rumänien under 2004 när det gäller den lokala myndighetsnivån. Dessa framsteg bygger på en förbättrad rättslig grundval, särskilt den översyn av konstitutionen som innebar ett införande av decentraliseringstanken och en modernisering av strategin för reformen av förvaltningen, ramlagstiftningen om decentralisering och lagen om prefekter ⁽⁶⁾.

1.2.2 Vi välkomnar att alla politiska partier har bekräftat sin samsyn när det gäller genomförandet av en reform av den offentliga förvaltningen. I synnerhet välkomnar vi de lokala och regionala myndigheternas synpunkter och åtaganden samt konstruktiva medverkan under Rumäniens väg till EU-anslutning. Vi stöder också den rumänska regering som tillträdde i december 2004 i dess strävan att fortsätta den administrativa och fiskala decentraliseringsprocessen och förstärkningen av det lokala självstyret, i enlighet med bestämmelserna i Europeiska stadgan om lokalt självstyre, som Rumänien godkände 1997.

⁽⁶⁾ Rumäniens konstitution av 1991, reviderad 2003; ramlag nr. 339/2004 om decentralisering; lag nr. 340/2004 om prefektinstitutionen.

1.2.3 Kommittén noterar de åtgärder för effektiva styrelseformer som ingår i den nya regeringsförklaringen (7), samtidigt som fullständig politisk och ekonomisk öppenhet införs på lokal nivå och de lokala myndigheterna tillåts delta i den nationella beslutsprocessen i frågor rörande subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

1.2.4 Kommittén delar Europeiska kommissionens oro över obalansen mellan ekonomiska och mänskliga resurser i samband med att nya ansvarsområden överförs till lokal nivå, eftersom detta kan utgöra ett hinder för en effektiv offentlig förvaltning.

1.2.5 Vi vill betona att det måste skapas en kvalificerad, högmotiverad och oberoende tjänstemannakader på lokal nivå och distriktsnivå genom att man avsätter tillräckliga medel till utbildningsprogram, kompetensöverföring med hjälp av utbyte av bästa praxis mellan lokala och regionala förvaltningar i EU-länderna och genom att man sätter in effektiva stimulansåtgärder.

1.2.6 Vi inser att det tar lång tid att få fram tillräcklig personal för en modern offentlig administration, men det utgör en strategisk åtgärd i syfte att klara de nya utmaningar som den europeiska integrationen och förvaltningen av strukturfonderna innebär.

1.2.7 Kommittén hyser farhågor när det gäller den omfattande "politiska migration" inför det senaste lokalvalet som konstaterats av flera oberoende observatörer (8), men tror att denna skulle kunna begränsas genom en direkt och öppen allokering av offentliga medel på grundval av objektiva kriterier mellan olika myndighetsnivåer och genom en varaktig praxis med lokal demokrati som "the only game in town".

1.2.8 Kommittén understryker att korruptionen fortfarande kan utgöra ett problem på nationell och lokal nivå, vilket skulle kunna innebära ett hot mot lokaldemokratin och förvaltningen av allmänna och europeiska fonder. Vi vill därför att denna fråga kontrolleras ingående av EU-institutionerna.

1.2.9 Vi stöder fullt ut genomförandet av den uppdaterade antikorrupsionsstrategi som den rumänska regeringen nyligen antog. Strategin bör kompletteras med ett lämpligt lönesystem för domare. Vi ställer oss bakom de särskilda åtgärderna för att minska möjligheterna till korruption under de månader som gått efter det att den nya regeringen tillträdde. Detta visar att Rumänien anser att frågan har hög prioritet.

1.2.10 Vi uppmanar med kraft de utländska företag och offentliga myndigheter som bedriver verksamhet i Rumänien och som kontaktas av korrupta tjänstemän att agera korrupsionskontrollanter: De bör vägra att betala mutor och de bör informera behöriga myndigheter. Härigenom kan de bidra till att bekämpa korruptionen.

(7) Rumäniens regering, *Regeringsförklaring 2005–2008*, december 2004.

(8) Förutom Europeiska kommissionens rapport från 2004, se även den senaste rapporten från Europarådets kommunalkongress om lokal- och regionalvalen i Rumänien, som hölls den 6 juni 2004, där man gör bedömningen att lokalvalda politiker från det tidigare styrande socialdemokratiska partiet ökade från 27 % 2000 till omkring 80 % 2004; CG/Bur (11) 25 Strasbourg, 16 juli 2004.

1.2.11 Vi stöder ett aktivt deltagande från de lokala myndigheternas sida i lagstiftningsprocessen genom ett tidigt och effektivt samråd vid utarbetandet av lagar som berör de lokala och regionala myndigheternas intressen och ansvarsområden.

1.2.12 Vi stöder de rumänska lokala myndigheternas strävan att öka medborgares och ungdomars medverkan i lokalsamhällets sociala och politiska liv och att genomföra offentliga kampanjer för att främja en modern offentlig förvaltning.

b. Den ekonomiska utvecklingen

1.2.13 Regionkommittén medger att Rumänien uppfyller det ekonomiska kravet att landet skall vara en marknadsekonomi som efter att energiskt ha genomfört strukturella reformer kommer att kunna hantera konkurrenstrycket och marknadskrafterna inom EU.

1.2.14 Kommittén noterar vilka framsteg Rumänien måste göra på konkurrensområdet, särskilt genom att effektivisera det rättsliga och institutionella ramverket. Vi ställer oss ~~sig~~ också positiva till regeringens senaste åtgärder på detta område (9) och till de pågående insatserna för att göra den offentliga förvaltningens kapacitet fullt tillräcklig. Regionkommittén ställer sig dock positiv till strukturereformerna, dvs. den reviderade nationella omstruktureringsstrategin och de enskilda näringslivsplanerna, enligt vilka inget statligt stöd skall beviljas eller utbetalas till stålindustrin mellan den 1 januari 2005 och slutet på omstruktureringsperioden (10), men betonar att man även bör beakta de sociala konsekvenserna, som kan få direkta följder för regionerna.

1.2.15 Regionkommittén är medveten om vikten av att rättssystemet och den offentliga förvaltningen fungerar bättre så att affärsklimatet blir bättre.

c. Genomförandet av gemenskapens regelverk

1.2.16 Regionkommittén ställer sig positiv till de framsteg som gjorts i samband med förberedelserna för genomförandet av strukturpolitiken och antagandet av en lagstiftning som skapar mekanismer och instrument för att strukturfonderna skall kunna utnyttjas på vederbörligt sätt.

1.2.17 Kommittén noterar att det krävs ytterligare ansträngningar för att stärka de lokala och regionala styresnivåerna så att gemenskapens regelverk kan genomföras korrekt på de områden där de förvärvat befogenheter, framför allt när det gäller offentlig upphandling, transport, infrastruktur, vägar, miljö, socialpolitik, skydd av barn och minoriteter, hälso- och sjukvård, utbildning, kultur och samarbete över gränserna.

(9) En sammanfattning av omstruktureringsstrategin offentliggjordes i Rumäniens officiella tidning nr 127 den 9 februari 2005.

(10) På order nr 527/2004 av ordföranden för konkurrensrådet (Rumäniens officiella tidning nr 64, 19.1.2005), nr 528/2004 (Rumäniens officiella tidning nr 82, 25.1.2005) och de riktlinjer som antagits för ett mer proaktivt tillvägagångssätt vid handhavandet av konkurrensreglerna nr 36, 22.2.2005.

1.2.18 Vi instämmer i att den offentliga förvaltningens kapacitet på regional och lokal nivå måste förstärkas på miljöömrådet och samordningen med andra behöriga myndigheter förbättras, för att EU:s lagstiftning skall kunna genomföras på sådana centrala områden som vatten- och avfallshantering, luftkvalitet, buller, naturskydd, industriföreningar, kemikalier m.m.

1.2.19 Vi erkänner de förhållandevis stora framsteg som gjorts inom politiken och i genomförandet av Romstrategin, som antogs 2001, och efterlyser större samordning mellan lokal och central nivå och effektiva åtgärder på nationell nivå bland annat på utbildningsområdet. Samtidigt bör hänsyn tas till den kulturella och sociala bakgrunden.

1.2.20 Regionkommittén vill påpeka att det krävs fler verkliga förbättringar på lokal, nationell och regional nivå för att mekanismer för identifiering, förvaltning, övervakning och utvärdering av projekt, och framför allt förmåga till medfinansiering, skall kunna utvecklas så att EU-medlen senast 2007 kan utnyttjas på den nivå som krävs.

1.2.21 Vi betonar att de lokala myndigheterna så gott de kan bör utnyttja EU:s föranslutningsstöd för att förbereda sig för strukturfonderna.

1.2.22 Regionkommittén ställer sig positiv till den befintliga nationella utvecklingsplanen för 2004–2006 som en första grundval för den plan som krävs för strukturfonderna, men efterlyser en djupare analys inför utarbetandet av den nationella utvecklingsplanen för 2007–2013 i linje med Rumäniens uppfattning av sammanhållningspolitiken och EU:s planer på detta område.

1.2.23 Kommittén anser att samråd och partnerskap bör ägnas särskild uppmärksamhet. Framför allt bör man närmare och mer aktivt engagera de lokala, nationella och regionala myndigheterna samt arbetsmarknadens parter och de icke-statliga organisationerna i utformningen av den nationella utvecklingsplanen för 2007–2013 och av de operativa programmen samt vid genomförandet av dessa.

1.2.24 Vi efterlyser därför bättre delaktighet och större samstämmighet mellan distrikten inom de befintliga regionala strukturerna och att lokalt valda politiker deltar i arbetet, så att EU-program kan genomföras, den framtida nationella utvecklingsplanen för 2007–2013 utformas och strukturfonderna kontrolleras och användas.

1.2.25 Regionkommittén efterlyser en hållbar struktur för regionalpolitiken i Rumänien, där lokala myndigheter inte bara bjuds in att delta utan även engagerar sig för regionala och lokala intressen.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Kommittén ställer sig positiv till att anslutningsförhandlingarna slutförts och till undertecknandet av anslutningsfördraget mellan Rumänien och Europeiska unionen den 25 april 2005, och rekommenderar alla EU:s medlemsstater att snarast möjligt ratificera detta fördrag så att Rumänien kan välkomnas som fullvärdig medlem den 1 januari 2007.

2.2 Kommittén anser att man under perioden före anslutningen bör föra en diskussion om ansvaret för regionalpolitiken i Rumänien och om ansträngningarna för att stärka de lokala och regionala myndigheternas ställning, så att Rumänien senast 2007 kan uppvisa fungerande lokala förvaltningsstrukturer som svarar mot de krav och utmaningar som ett EU-medlemskap ställer.

2.3 Vi instämmer därför i att man i Rumänien bör inleda en konstruktiv och målorienterad debatt om decentraliserings- och regionaliseringsprocessen, där såväl lokala och centrala myndigheter som de organ som påverkas av EU deltar, så att man kan förbättra de nuvarande regionala och lokala strukturerna och beslutsprocessen och så att man därigenom effektivt kan utveckla regionalpolitiken och genomföra strukturfonderna efter 2007.

2.4 Regionkommittén ser fram emot att få välkomna 15 nya medlemmar från regionala och lokala myndigheter i Rumänien som observatörer. Det är dock beklagligt att det inte har varit möjligt att i god tid inrätta en gemensam rådgivande kommitté med Rumänien.

2.5 Kommittén betonar att regionalt transeuropeiskt samarbete mellan medlemsstaterna och anslutningsländerna måste främjas för att utnyttjandet av strukturfonderna och hela den europeiska integrationen skall kunna utvecklas ordentligt.

2.6 Regionkommittén rekommenderar att man snarast möjligt arrangerar ett evenemang i Rumänien. De tematiska prioriteringarna skulle kunna vara de rumänska lokala och regionala myndigheternas deltagande i ReK:s arbete, decentraliseringsprocessen och reformen av den offentliga förvaltningen. Evenemanget skulle utgöra ett svar på en inbjudan från rumänska sammanslutningar av lokala myndigheter och utgöra ett konkret steg för att ReK fortlöpande skall kunna stödja de rumänska lokala och regionala myndigheterna under den fortsatta nationella decentraliseringsprocessen och dessa myndighetsnivåers delaktighet under Rumäniens fortsatta införlivande av EU:s regelverk.

Bryssel den 6 juli 2005

Regionkommitténs
ordförande
Peter STRAUB